

Издази Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледна шаље се у
плаћеним писмима пеи-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ником на пошту у Котор.
Дописи шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПARIЗ, 13 септембра. — Један
коњанички (драгонски) потпоручник
ловно је на њемачкој граници са сво-
јим хајкачима; у то пуче пушка са
њемачке земље три пут, уби једног
хајкача, а потпоручнику сломи стегно.

ЦАРИГРАД, 13 септ. — Порта
предлаже Русији да у Бугарску пошље
комисара једнак с комисаром ото-
манским и једним трећим повјерени-
ком осталијех великијех држава; или
пак да се пошље тамо међународна
комисија.

ПARIЗ, 15 септ. — Увјерава
се да је граф Минстер, њемачки по-
сланник овдашњи, изјавио министру
иностранних дјела, Флурану, како је
ишо лично врло жао што се овај
случај десио на њемачкој граници
даваши, да ће Њемачка дати зато
одмах задовољење, ако се буде дока-
зало да су томе криви њемачки служ-
беници. Новине препоручују народу
да се држи мирно.

СТРАСБУРГ, 15 септ. — О до-
гађају на граници Француској дока-
зато је поуздано, да је погранични
стражар њемачки мислио да су то
ловни лупежи којих онуда има врло
много и врло су смјели те су огор-
чени стражаре.

ПARIЗ, 15 септ. — Племе По-
лап (? та је ријеч у брзојаву нејасна)
на отоцима Каролинама устало је
против Шпанцолаца, губернатор је
виналошки погинуо, хајдуци су ухва-
тили четвори Инглеза и побијели их са
собом у гору.

СТРАСБУРГ, 16 септ. — Служ-
бене новине њемачког намјесништва
овдашњег тврде на основу нешта
власти, да је војник Кауфман, пошто

је три пута викнуо „халт!“, онално
пушку на њемачко земљишту и да је
гађао на њемачко земљиште.

БУДАПЕШТА, 17 септембра. —
Тесар и Краљ отворно је данас
угарски земаљски сабор пријестоним
говором, у којем рече: „Ми смо са
свијем великијем државама у добри-
јем и пријатељскијем односима те, и
ако прилике у свијету нијесу такове
да би смо ми могли престати усавр-
шавати своју војску колико год мо-
жемо, ипак имамо основану наду да
ће одржање мира остати ујемчено и
за будуће. Наша ће влада и на даље
пријонити да сложио ради с оним чи-
ниоцима, којима се има захвалити да
се мир одржао до овога часа.

БИОГРАД, 17 септембра. —
Избори су довршени у потпуном ре-
ду. Од 120 познатијех избора сви су
повољни уједињеним странкама које
су на влади. Осим њих пет, који не
припадају ни једној политичкој странци,
није изабран ни један присталица
Гарашанов.

Још нема коначних гласова са
тридесет бираништа. *)

Горњи нам је брзојав не јасно сти-
гао. Француски слог је овакав (без интер-
пункције, као обично.):

Belgrade élections terminées ordre
complet 120 resultats connue (sic) favorables
parti uni gouvernemental excepté s (?) 5
appartenant aucun partisan Garachanin élu
30 élections encore incounues.

Према томе могло би значити и ово:
— сви су повољни уједињеној влади-
ној странци осим њих пет који не припадају
никакој странци. Гарашанин је изаб-
ран. Као што се види доста замашна
разлика. Ми смо се жалили преко Котора те
искали поправку и допуну, но без успјеха.
Пошлели су нам ишту поруку изво Питије
бечке.

кад дознаше, упути се један од њих
с нама — и тако смо четворица.

Даље окренемо пут истока једном
валом, у којој бијаше неколико долова
и мањих равница: видни онамо њиву,
тамо зелену ливадицу, тамо онет густу
шумицу — испреплијетану са кушље-
ном сва у цвијету, а скрматовина са
својим бијелим цвијетом понела се по
дрвећу, те врпак дрва изгледа као
снијегом покривен, издајући врло при-
јатни ароматни мирис.

Дођемо на једној равници, на сред ко-
је је велики убао пун воде, дубок је кажу
за три човјечија боја, а широк ће од при-
лике бити 5 квадратних метара; на јед-
ној му је страни поронуло једно ребро, те
се с тога вода у њему, услед дови-
рања силеке и ђубрета покварила и
служи само за стоку. У наоколо убла
пландиште је прелијепо: раван као по
ливелу, застрта зеленим травним Ђили-
мом, наоколо које је цијела фамилија
густих маљена, којима су се гране
испрекритале и у широко пружале, те
маме под свој лад и стоку и човјека.
Мало даље онет исто таква раван са
ублом, скоро једнаке величине. Вода
је у овом ублу као најлепша, која
може бити, а око њега је исто зеле-
нило и дрвеће са својим ладом као
око првог.

Ту се и ми мало одморимо пијући
воде и сркајући ваздух пун дивног ми-
риша од разног цвијећа, зеленила и
природе.

Ди! у мало не заборавимо, да се
ови ублови зову „Соколски убли“.

И још напријед, и још равница,
али удубљена; свђ смо близу. Пред

ПЕРЕДИ У БУГАРСКОЈ.

Из Пирота у Србији има „Новоје
Време“ овај брзојав: **Пирот**, 2 (14) сеп-
тембра. 30 га августа у „Трновској Кон-
ституцији“ листу Петка Каравелова, бив-
шега министра пресједника и регента, изи-
ђе чланак, којим се онтро напада на начин
владе и владу што данас влада у Бугар-
ској. Писац чланка доказује, да је принц
Фердинанд Кобуршки незаконити кнез и
самозванец, насилник и узурпатор, да он
није народни изабраник, но изабраник то-
љагаша, и да је у сваком случају његов
избор већ и потпуно незаконит, што је изаб-
ран под притиском опаснога стања. На
завршетку се каже у том чланку, да би
принцу Кобургу најприје дошло да се
у указима назива кнезом по вољи Стамбу-
лова, него ли кнезом изабраним по вољи
народа!

У понедељник у 6 сати у вече Заха-
рија Стојанов, Илија Вачев и многи њини
једномисленици окупише читаве чете то-
љагаша, те у оградџи саборне цркве (где је
лежало мртво српског краља Милутина Не-
мањина) приредили митинг „негодовања“,
т. ј. протест противу чланка у Каравелов-
љевом листу. На митинг дође до хиљаду
најжешћих приврженика бившијех лаж-
них регената. Збор је ови трајао више од
два сата; присутно је и изговорено силно
ство пламенијех бесједа. Особито су ва-
трено говорили Захарија Стојанов и Ва-
чев. Вачев је дизао у звијезде самозванца-
кнеза и више пута изјавио да ће га он са
својим друговима а за срећу Бугареке
бранити до последње капи крви. Други
говорници осуђиваше у најгрубљим изрази-
ма „издајнички“ чланак у „Трновској кон-
ституцији“, називајући Каравелова издај-
ником државе и подбуђујући елушаоце да
ка примјерно казне. Тад се већ разумјело
како Стојанов и његове пришипетље разу-
мјевају слободу штампе и говора. Један
Каравеловац, који је био на овоме збору,
повикују: „то је лаж и обмана!“ У часу
га околи гомила и тако измлати, да је
остао полумртав. Полиција га једва оте из
руку батинаша. Послење оваке срамне и
недостойне расправе с политичкијем про-
тивником збор ријешни да тражи од владе
да се Каравелов и његови једномисленици
примјерно казне, а принцу Фердинанду
да се поднесе свечана изјава тољагаша.

само ждрпјело одакле ће се и град
видијет, лежи један мали дочин, за који
кажују, да је то била коњунка, и види
се ће су у крпима чавли за везивање
били. Одавдје се попише мало и иза-
ђемо на ждријело, са којег се на да-
леко неперд себе отвара прекрасни
поглед. Ту с лијеве стране диже се
гомила крша и стијена, изгледа као
какав природни град. Окренемо у ли-
јевоједном путањом зараслом грмљем и
драчом, док дођемо, пењући се мало на
више као уз степеннице, у тијеспан
између два крша, као два зида; то су
врата граду, ширина им је не виша
од једног метра, и сад се виде у кр-
шима с обје стране издубљени жљебови,
по којима се би рекло, да су врата
гвоздена била, која се нијесу могла
отварати и затварати као обична, по
су се морала овиме просјеченијем
жљебом спуштати и дизати. Мало
пријед по њеи у град узлећи, на лије-
вој страни, налази се једна просторија,
такође између природних зидова; на
њој се види много великог камења,
лијепо отесаног као за клуне или пи-
жуне, и би рекао, да је то био сједник
за повеће скунове.

Уђемо у град, ће нас срете по-
већа просторија, од прилике 34 метра
у дужину, а близу 10 у ширину —
управо унутрашња авлија, која је око-
љена са сваке стране природним зи-
дом. Док се вратима уђе, на лијевој
странџ у овој авлији, виде се рушевине
зида, које доста прилично простор
заузимају и мора се закључити да је
то била кућа командата или којег град-
ског главарца за становање, тим још

Изаивши из црквене ограде, руља
пође право дворцу, да Кобургу изјави
своју оданост, али га не нађе тамо. Зато
гракну да се ваља наплатити с Каравелов-
вим. Дижући дивљачку вику руља се кре-
ну ка штампарији Кончева, где се штамп-
на „Трновска Конституција“, те је просто
развија у прах и пепео. Затијем се руља
крону на кућу бившега министра Цанова,
те му све прозоре поразбија крпима, а
један погоди Цанова у главу тако, да је
одма пао као свијећа. Цанов је опасно ра-
њен, по кући му је све поломљено каме-
нитим бомбама Захаријевих јунака. Кара-
веловљева кућа сва је готово порушена и
опљачкана. Каравелова хтједоме тољагаша
распарандати на комаде. „На вјешала с
њим! Да га разбуцамо на череке!“ орно
се дивљачки узвик нијане гомиле. Руља
зашита Стојанова шта да се чини с Кара-
веловим, те овај рече да га не дирају.
Доста му је, вели, и ово.

Послије свеколикога варварства руља
тољагаша се крену дворцу, да испуни дру-
ги дио својега програма. У овај мах нађе
Кобурга и он изаше на балкон дворца климају-
ћи главом на пијану руљу. Кобургу су ви-
кали како не даду никоу да га вријеђа,
и до то учини казниће свакога као што
су Каравеловце казнили. Фердинанд је ви-
као: „Срдочно вам благодарим на изјави
љубави бугарскога народа према мени. Да
живи Бугарека!“

Овација се свршила, и тољагаша за-
довољни резултатом својега јунаштва ста-
дохе се разлизати. Сви бијаху пијани.
На узбуњу позвана полиција само се прет-
варала да жели очувати мир и ред, а у
ствари је подбуђивала и помагала тоља-
гаше. Војека је стајала у касарнама, и
свакоме је било заповјеђено да се не пле-
те и да се измакне. Кобургу је јављено
напријед шта ће бити, али он није ни увом
макнуо, но је још похвалио кривце.

Софија је под еплом и страхом. Мно-
ги су испребијани на мртво име. Затварају
грађане гомилама. За тољагашима дошла
је полиција. Она сад бјесни. Између дру-
гијех затворен је и уредник „Трнов. Кон-
ституције“. Намјера овога бјеснила Стам-
булових, Стојанових на и Кобурга пости-
гнула је у неколико. Приврженици Кобур-
гове славе, макар да је укинуто опасно
стање. Сад већ неће лако бити опозицији
да се бори са самозваним Кобургом и ње-

прије, што је у авлији и окољена са
свију страна, као што горе напоме-
нумо нерушимим бедемима.

У истом правцу, али више ове
куће на чокама камења, виде се на два
мјеста остатци зидова, високи не пуи
метар, и то један на западној а други
на сјеверо-западној страни града. Про-
сторџа њихова обухвата од прилике
по 2 квадратне метра, а далеко су
једна од друге до 15 метара и обије
су грађене на подобију срца. Ово су
биле не свој прилици стражарнице.

На сјеверној страни налази се
једна развалина, али у дубочини, у
коју се из градске авлије кроз један
врло неспретни тјеспан улази; то је
причају била тавница, и сад се види
на средину исте развалине, издубљена
рупа зидом ограђена, која је по свој
прилици била свлтана; дакле скро-
виште за пића, или за војничке потребе.

Са сјеверо-источне стране гола је
литица, на врху које кад ставени, чисто
те језа подузме погледувини свуда око
себе грдне провалије и амбисе.

На једном чоку, више на источној
странџ налази се мала црквица, од које
је све до сад по један метар или више
зида остао не срушен. Црквица је ду-
гачка до олтарџ 7 мет., а широка 4 м.
и 40 с., олтар јој је широк 2 м. а дух
од царских двери унутра 1 м. и 30 с.
На сред цркве виде се два гроба без
никаких одозго плоча или натписа, и
би се могло рећи, као да је неко по-
кушавао раскопавати их — ваљда тра-
жећи што год. Вратне прагове и бан-
даче ове црквице, причају да су пре-
нијели у село звано Селшита у племе

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Пут на Иван Град.

(Од П. Р. и Н. Т.)

Иван-град.

(Свршетак.)

Је ли далеко до града? — Запи-
тамо нашег пријатеља, газду од куће.
— За вас ће бити $\frac{3}{4}$ од уре, а
ја бих отишао и за $\frac{1}{2}$ уре. Овдје је
испочетка рђав пут док изађете на
ждријело, а тамо је доста добар био,
ако не буде гором зарастао, јер ја
нијесам њим одавно пролазио.

Од тога ћемо имати највишу по-
тегу, додаће пон Андрија, који се до-
бровољно понуди да с нама иде; јер
су се, настави, испрепријечале многе
кушљене и драче по путу; каноти, ко-
јим ријетко ко осим чобана насући
стоку пролази.

Кренемо дакле, а пред нама наш
пратиоц. Иде се с почетка страном
испод Купуљара, од прилике на југо-
петок, тако да сунце, које се тек по-
чело бијаше дизати, остајаше нам на
лијеву страну иза брда. Кад смо иза-
шли на ждријело, окренемо сјеверу, и
ту се сретемо и поздравимо са сунцем,
али се брзо снустимо у рупе и шуму,
ће и роуе, са врло пријатном јутарњом
ладноћом затечемо.

Путања је, пије пут; мотамо се
тамо амо, горе доле. Наш попо пу-
тећи, прича нам које је чија њива и
по ће којом довикује: „О Ристо, о
Гајо“, распитује их о домаћим ства-
рима, они га питају кога води и куд,

говом странком. Не може се штампати ни-
који опозициони лист, јер ће с њим бити
и то што је било с „Три. Конституцијом.“
Штампарије бојећи се изачке и разреша
не ће да штампашу никакав лист, који не
мисли као лажни власници. Између оста-
лијех листова обустављено је издавање и
„Светије“, органа црквеног странке.

Повилом Софијским переда „Норд дај-
че алт. Цајт.“, орган кнеза Бизмарка, при-
мјеђује ово:

„У Софији, мора бити, врло поучљив
поредак, коме укинуто опседно стање даје
карактеристичну боју. Што владајућа
странка безобзирно тероризује странку,
која не мисли као она, то је сасвим обич-
на ствар; али што су се кривци уличи-
лих переда удостојили да их врховна власт
својим устима хвали за переде и да их
за то назива родољубима, — то је заиста
ствар која нема равне, и данашњим бу-
гарским управницима не ће нико оспора-
вати овај најновији власнички проналазак.
До душе они једва могу очекивати да се
влада, која се служи таквим средствима,
може користовати ма и најмањим распо-
ложењем Јевропе, и да се не појављује
сумња да свијет има данас посла са по-
четком краја.“

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 19 септембра.

(Свијетли гости.) Сјутра, у недје-
љу, очекује Црна Гора ријетке госте.
Њихова Краљ. Височанства Војвода
од Единбурга, други син Краљице Ве-
лике Британије и Царице Инђије, и
Војвоткиња од Единбурга, сестра Ње-
говог Импер. Величанства Цара Алек-
сандра III. Његово Краљ. Височан-
ство Ђорђе од Велса, најстарији син
Нашљедника британско-ниђијског цар-
ства, даће Маркиз од Лорма, зет Кра-
љице Викторије и принц Луј Батем-
берг — доћи ће сјутра у походе Ње-
говом Височанству нашем Господару
и Књазу и свијетлом Дому Његову,
те и свој Црној Гори.

У сриједу вече стигла је инглес-
ка убојна ескадра, којој заповиједа
Војвода од Единбурга, у Боку и под
Котор, и примљена је од ђесарских
власти са свијем војним почастима
које јој припадају. У четвртак је кре-
нуо са Цетиња преставник Велике
Британије, Г. В. Беринг са Госпођом
у Котор, да се поклонити свијетлијем
путницима.

Сва је Црна Гора већ послала
изасланике који ће поздравити свијет-
ле нам госте. И осим тога је и од
власти и од грађана све учињено да

дочек буде што угледнији и што све-
рднији.

Данас је Његово Височанство
Господар и Књаз кренуо на Његуше,
у среташе Својим гостима. Са Госпо-
даром су пошли: Г. Станко Радоњић
министар иностр. дјела, и руски ми-
нистар Г. К. М. Аргиронуло, ађутант
Г. Благо Петровић и Г. Аца Ни-
колајевић.

(Паробродско друштво.) Оснивач-
ки одбор књ. црн. повлашћеног паро-
бродског друштва изабрао је г. Вука
Ј. Вулегића, трговца на Цетињу, за
свога перовођу. Ово се ставља на
знање свијема онијема, који се инте-
ресују за ово друштво, па би се хтје-
ли у чему год извијестити о њему
или се можда уписати у његове чла-
нове, чега ради ваља да се обрате на
перовођу оснивачког одбора.

(Из Никшића) нам пишу:

„Причају да је летошња дуго-
трајна жега спржила све пољске усјеве
у већем дијелу Црне Горе, наиме у
свој катунској нахији, на јужно сва
Брда до Кома и Острога.

„На срећу, Никшићки округ није
тако страдао. Стрмна су нам жита,
с малијем изузетцима, родила добро,
боље него лани. Наше високе пла-
нинске крајеве често је летошња киша
походила, с горњих вјетрова, и спу-
штала се два-три пута у поље ник-
шићко. У опште хране ће бити, ако
и не баш премного, јер и кукуруза
(румелина) има на мјестика добро.
Ако још буде живог проласка за
она што нам овдје претиче, особито
за стоку, ова је страна за годину
дана без брнге.“

Просвјета.

РЕДОВНА ГЛАВНА СКУПШТИНА „МА-
ТИЦЕ СРПСКЕ“
држана 24. августа о. год.

(Свршетак.)

Послије подне пред четири сата отвара
председник др. Лаза Станојевић сједницу
и позива секретара друштва, да прочита
пријављене нове друштвене чланове.

Пошто секретар прочита списак но-
вих чланова, видјело се са задовољством,
да је ове године уписано њих 102 нова
члана.

Александар Сандић предлаже, да се
у томе случају, ако изабрани појвереници
матични неће да раде или да се приме-
дужности појвереничке, то нека јаве „Ма-
тици“, а ако не јаве за годину дана, треба
их брисати. Пошто је ово већ година дана

ду није могло живјети више од 50 до
60 војника, него је морала остала вој-
ска живјети негде око сокољских убло-
ва, или овим дочињима од њих до гра-
да; јер би премала посада била.

„Бе им је вода? упитаће један од нас.

Под самом црквом, али доље ниско
позван градских бедема, у једној пећни,
одговориће наш попо.

Па би ли могли отићи да је ви-
димо? повриемо опет.

За то смо требали понијети коју
зубљу или луча додаће попо, јер је,
вели, вода од грла пећине далеко, иде
се чит. ви черек уре испод земље, та-
мап чини ми се до под сами град; шта
више, причају да јој је било отворено
грло негде на сред града, те су одозго
вадили воду судовима на ужа.

Затим ће Гајо упитати: „Јесте
ли ви дошли по наредби чијој? Да се
неће понављати што од овијех грађе-
вина, ка је наш добри Господар врга
да понавља ове старе споменике Ива-
бегове? Би ли могло бити, да се ова
црквица дајбуди понови, е би је пре-
лијепо било виђети са сваке стране;
ето би се упрл из Скадра и сврх Кома
могла виђети, још кад би се обијелла.“

Аох леле, кад би то било! додаће
наш попо, па да мене ту вргну, да у
њој као мовах живим, и да ово држим
чисто, да се стока орудијен не пу-
штаје; јер нам је, бољја ти вјера, па-
сја срамота, што и до сад не бачемо
навиљак драча у она врата, па да по
овијех светиња не гази животиња, а
добре ради смо о томе доста пута збо-
рили, па све збором остаје, ништа не
чинимо.

прошло, то би такове појверенике који се
не јављају, ваљало другима замијенити.

Пошто секретар А. Хадић објасни да
су готово сви нови чланови баш преко
појвереника уписани, који су тек прије
два мјесеца изабрани, а нема смисла људе
нападати, па што се преко предлога Сан-
дићевог пријеђе на дневни ред.

Секретар А. Хадић чита извјештај
скупштинивог изасланог одбора о извршеном
прегледању рачуна свијех фондова за год.
1886. с предлогом, да се изда опросница
рачунарима за све фондовске рачуне, који
се не подима министарству.

Извјештај се узима на знање, издаје
се опросница а у одбор за прегледање
рачуна бирају се и на даље Мита Кода и
Андреја М. Матић, а на мјесто трећег члана
Пера Попадића, који се даље не хтједо
примити изабран је Ђока М. Поповић.

Управни одбор износи наредбу ми-
нистарску, којом се одобравају прорачуни
за годину 1887. о заједничким управним
трошковима и о фонду Јовановићевом, Кости-
ћевом, Гецином и Ђорђевићевом.

Приликом овом иало је неколико су-
вишних ријечи због тога, што у распореду
предмета за главну скупштину, која је за
моментапу употребу домаћу, не стоји ци-
јело име са свом титулом, него се каже:
фонд Јовановићев, Гецин и т. д. На при-
мјетбу Јаше Томића да би ваљало бар
метути „приминули добротвори“ предложио
је Стеван Симоновић много згоднији израз:
блаженопочивши! Разумије се по себи, да
се преко ове ситуације пријешло без икакве
одлуке, и скупштина је извјештај управног
одбора узела на знање.

Секретар чита извјештај управног
одбора, у коме исти јавља, да је министар-
ство издало опроснице за рачун о зајед-
ничким управним трошковима за 1885. г.,
на рачуне фонда Павла Јовановића за г.
1880., 1881., 1882., 1883., 1884. и 1885. на
рачун фонда Петра Костића за год. 1885.
и на дневнике о фонду текелијиним за год.
1883., 1884. и 1885.

Узима се на знање.

Управни одбор подноси штампан
„Преглед стања свију фондова под упра-
вом матичином за год. 1886.“

Пошто је исти преглед разаслан свима
члановима, то се овдје узима на знање.

А. Хадић чита основно писмо за за-
дужбину Атанасија П. Гереског, по коме
се задужбина има употребити по жељи
оснивача на награђивање књижевних дјела
и потпомагање изнемоглих сиротих књи-
жевника.

А. Сандић примјеђује, да је у књи-
жевном одјељењу ту ствар тако разумно,
да буде или награђивање књижевних дјела
или сиротих књижевника а не обоје у јед-
ном мах. Он вели, да ми имамо врло мало
књижевника можда једног или двојицу, који
се само књижевношћу забавља, велика је
већина оних, који се поред свога посла
узгред баве књижевним послом, тако, да
ће тешко бити прилика, да се сироти књи-
жевници из тога фонда потпомажу, с тога
је он за то, да се у основном писму каже,
да се приход фонда употребљује на награ-

Је ли овај град у ваш или у ље-
шански удут? упитамо их.

Право ви рећи незнамо; једнога
је нашега селанина брањевина таман
до бедема с једне стране, а опет јед-
нога Штитара с друге; премда је на-
ша била сва ова страна до доље, па
смо је продали били Штитарима и
тако ће, мислимо, град бити мргин међу
Ријечком и Љешанском нахијом, одго-
воре они.

Окемо ли већ кретати натраг, по-
викаће неки.

Хајдемо, вријеме је већ, прихвати
други; сједимо овђе више од уре, а
далеко су Косијери, нијесу три четвр-
ти за нас као што нам то наш газда
рече, но имамо више од двије пуне
уре да мичемо.

Кренемо натраг, све истим путем;
зауоставсмо се опет на сокољске убле,
ту писмо воде, па опет кренуемо на-
пријед.

Како је ова вода лијепа, готово
сам огладно, рече неки.

Гајо ће на то, мене је на ум па-
дало, али ми је мучно било заћести,
не знам бисте ли хћели сврнути у не-
ку моју колибницу а таман је ту близу,
показујући руком; имам млијега, ско-
рупа и младога сира, тубока, па ћемо
и једно младунче заклати, да лијено
ручам; мене би то премило било.

Хвала ти пуно, ми знамо да би ти
мило било, по неможемо, обећали смо
у Косијере код нашег Николе, изви-
њавам се ми.

На то ће опет Гајо, а ви стани-
те, донијеђу овђе ваба млијека да пи-
јете, жеднисте.

ђивање или по захтјеву пијца на штампаше
дјела или ако тога не буде, на потпома-
гање књижевника.

Др. Вучетић примјеђује, да се у
тестаменту нијдје не спомиње штампаше,
те ако би се тај предлог Сандићев примио,
то би било извртање воље оснивача, коју
ми морамо поштовати, с тога препоручује,
да се прими нацрт поднесен од књижевног
одбора. —

Скупштина прима поднесен нацрт без
промјене. —

Управни одбор подноси извјештај о
подизању споменика Тодору Павловићу, из
кога се види, да је општина карловска
позвала „Матицу Српску“ да прими на се
подизање споменика, те да се у том по-
гледу преко својих изасланика са тамошњим
одбором споразумије, Општина из Карлова
жртвовала је на то 100 фиор., те позива
и „Матицу Српску“ да и она што на по-
дизање споменика приложи.

А. Сандић предлаже, да се достојан
споменик подигне Тодору Павловићу, а не
онај, што већ од 20 година лежи у Кар-
лову и на коме је такав натпис, да по-
одговара данашњем добу.

Упућује се управном одбору, да он
цијелу ствар удеси по најбољој увиђа-
ности својој.

Управни одбор подноси извјештај о
повишници стипендија из закладе Петра
Костића. По томе извјештају управни одбор
одредио је 200 фиор. на повишницу сти-
пендија а подијелио их је овако: за основне
школе 200 ф.; за доњу гимназију 250 ф.;
за горњу гимназију и богословију 300 ф.;
за велике школе 400 ф. — Прима се.

Исто се тако прима поднесени про-
рачун о заједничким трошковима за год.
1888., а и засебни прорачун о сваком
фонду (17 на броју) под управом матичи-
ном за исту годину.

Књижевно одјељење предлаже награде
за распис из фонда Накиног за год. 1888.

Јаша Томић мисли, да ће се на распи-
сану награду за дјело „Историја текелијин-
ног завода и његов утицај на културу
српског народа“ мало њих јавити, јер исто-
рију текелијиног завода могу написати
врло мало њих, пошто не стоји сваком о
томе материјал на расположењу, међутијем
„његов утицај на културу српског народа“
може сваки књижевник писати, с тога би
требало ове двије теме раздијелити. Други
дио је много важнији, те би ваљало дати
прилике, да се што више њих на њему
опробају. Предлаже, да се тема а према
томе и награда раздијели.

Др. Миша А. Поповић предлаже, да
се у томе случају, ако расписано дјело
написано који од иптомаца текелијиних,
награда дотичноме не изда пошто је сваки
текелијанац на то морално обвезан.

Мита Петровић мисли, да се историја
текелијиног завода нека описати без изла-
гања улива његовог на културу српског
народа. Што се пак материјала тиче, исти
је свакоме приступачан, јер је о томе
много по „Љетописима“ писано. Он је
против предлога Томићева, да се дијели
теме.

Кад је већ тако близу, свратићемо
у стају да нијесмо млијега, одвратимо ми
Свратимо, али се сасвијем мало
задржимо, већ пођемо даље.

Кад смо дошли на поглед Косије-
ра, сједнемо на почивало под једном
кошћелом, да се одморимо; преко вала
пред нама је Дебелак, у коме је
народном причању живио некакви Но-
вак Дебелевић, о коме такођер има
народна прича, коју нам причати по-
чеше. Кажеваху, да је тај Новак де-
шао био однекуд ту као момче и ту
се у то њино племе најмно да сто-
чува. Био је доста ружан и шогав,
при том тако слабуњав и нејак, да се
сесцка момчад непрестано на њега по-
надала и тукли га. Сиромаш Новак,
имајући довољно снаге, да се мога
бранити од ове проклете и објесне
момчадије, сваки је дан са стоком сво-
јом окретао онамо, куд остали чобани
неће, не би ли се тим начином кол-
год курталисао мука, које су му
додијале биле.

Једнога дана окрене са сто-
пут самога врха Дебелака. Око руже
њих доба наути, као обично, да сво-
стоку гони у које од оближњих пла-
дншта; јест, али ће тамо друге чо-
не наћи, па по њега невоља готово
одмах ће га почети задиркивати и ту-
Муке су то, незна јадник што ће;
гинуо ако се са чобанима састави,
још горе ако му газда дозна да су
брави цио дан на сунцу лежали. Ш-
ће грдан! Хајд, напосљетку пром-
сам собом, дако ће у овој планини
ђем засебно пландинште, па да не
код оних крвника; тако и учини.

Милаш Андрић чита односно пасуе
статуа, по коме скуштина расписује
награде на књижевна дјела по предлогу
књижевног одјељења. Скупштини дакле и
не спада у дјелокруг, да она одређује
теме, него има само да расписује награде
на књижевна дјела, онако, како то књи-
жовно одјељење предложи.

Доктор Стеван Малешевић држи,
да онај који не промозга прво ци-
љну историју текелијиног завода неће
најста моћи писати ни о његовом
улаву. Сваки дакле мора знати прво
историју а материјала за то ће сваки наћи
у „Матици“ и у самом заводу текелијином.
Што се пак награде тиче он је за то, да
се сваки награди, јер је то засебан посао
за једног као и за другог, био он или не
био текелијин питомца.

Јован Симеоновић Чокић предлаже,
да у томе случају, ако нико не поднесе
на расписану награду до казаног рока
дјело, књижевно одјељење нека се постара
да дјело свакојако изиђе до прославе.

А. Хадић вели, да би у томе случају
од рока до прославе кратко вријеме било.
Јаша Томић одговарајући на изнесе-
на противна мишљења, држи, да у скуп-
штини нема ни једнога члана, који би оно
мјесто у статистику онако тумачио, као што
та Андрић тумачи, и доказује, да скупшти-
на има право мијењати предлоге књижевног
одјељења.

Андрић поштује тежњу Томића, кад
годе да брани права скупштине; али Томић
у овај мах не чини то, него је рад, да
скупштини прибави оно право, које јој по
статуу, а и по природи, не припада. Још
једном чита дотични пасуе статута, и сад
се нада, да тај пасуе у скупштини ни ко,
оим Томића, не ће другачије тумачити,
него како га он тумачи. Предлаже, да се
та дискусија прекине и да се поступи по
предлогу књижевног одјељења.

Скупштина усваја предлог књижевног
одјељења.

Послије овога се прешло избору
питомца из закладе Христифора Шиџмана
за лијене вјештаче и живописцу умјет-
ност.

Пошто је од свијех компетентна нај-
боље квалификован Јосиф Фалта из Руме,
то га скупштина изабере једногласно за
питомца закладе Христифора Шиџмана.

Скупштина овлашћује књижевно одје-
љење и управни одбор, да учини тројни
предлог ради избора питомца из Димитри-
јевићеве закладе на мјесто досадашњег
питомца Димитрија Мојића, који је у пет
предмета пао.

Александар Сандић напомиње, да ће
се ово године прославити 100 годишњица
Вука Стефановића Караџића о Митрову
де да предлаже, да и књижевно одјељење
што свечаније и достојанственије прослави
тај дан.

А. Хадић примјећује, да је за ту
прославу склопљен у Биограду одбор и на
позив тога одбора „Матица Српска“ ће
учествовати у тој прослави.

А. Сандићу је неправдо тако, он већ
не зна шта би да предложи, да се прослави
тај дан, што свечаније, па вели, да би

Тумарајући тамо амо, при врху
самога Дебелака наиђе на једну жен-
ску же спава крај једне пећине. Обра-
дује се пећини која за пландиште би-
јаше згодна, те одма отиде да дојави
стоку коју смјести у истој да планду-
је, затим се присјети да је ону жену
огријало сунце и да на сунцу спава;
сажали се на њу те убере неколико
грана лјета па их из више њене гл-
зана побјеги и од сунца је закопао. Не
лежи његов талх, жена се разбуди и
њена угледавши запитала: „шта ти ту
радиш и ко те научи да ми хлад пра-
виш и зашто?“ Јадник се на њене
осорне ријечи пресане, па дркћући
загме: „Ја сам чобан, сирак без ни-
каме, дошао у ово село да не скапљем
од глади, па од невоље овдје несе-
рених чобана одјавио браве подалеко од
њих да чувам, у томе нађем ову пећин-
у и смјестим браве да пландују, кад
тебе виђех ту же спавац, а сунце те
огријало, би ми жао, те ти направих
мад, а нико ме није научио.“

— Кад је тако, — поврне она, — а
ти ишти што год хоћеш злата, сребра,
имања, да ти дам.

Ја не тражим ништа, рече он, до
ако ме можеш бранити од овдјех чо-
бана, да ми сваки дан јаде не задају
и да ме не туку.

На то ће она, хајде са стоком ку-
ћи, па се небој ни од кога, нико ти
ништа не ће моћи, најачаћеш свакога.

Новак је послуша и оде, али са
страхом и без икакве надежде. Кад
је дошао међу чобанима, једва га до-
чекаше, одма сваки са своје стране
сташе да му се ругају, називајући га

требао свугдје гдје има Срба књижевника,
ма тројица, да се тај дан слави.

Овом приликом је једногласно примљен
предлог А. Сандића т. ј. да се прослави
Вукова слава на начин, како то нађе за
добро књижевно одјељење. Но и да није
тај предлог донесен, не би могло друштво
бити.

А. Сандић предлаже, да се рад и
именик „Матице Српске“ штампа на ло-
шијој хартији и да се уз „Бетонис“ шаље.
— Пошто се преко тога предлога брзке
прешло, настави се дневни ред.

Стеван Симоновић позивајући се на
закључак лајске редовне главне скупшти-
не и на дотични §. пословника, по коме је
председник и тајник одговоран за извр-
шење закључака скупштинских пита: зашто
се „Матица Српска“ до данас још није
преселила у своју кућу?

А. Хадић вели, да је читаоница са
којом је контракт учињен замодила, да
може остати још неко вријеме у стану у
кући матичиној, даље, да „Матица“ налази
рачуна у томе, што станује и даље гдје
је била, јер „Матица“ тиме уштеди неко-
лико стотина форината а бојати се, да не
би можда министарство хтјело одобрити
на кирију распорез од фондова, којима
„Матица“ рукује, кад би у својој кући
становала.

Стеван Симоновић се не задовољава
са одговором — он држи, да управни од-
бор мора извршити налоге скупштинеке а
не предомисљати се и размишљавати о
практичности једног и другог закључка,
пошто се пак огријешо о свој дјелокруг
управо га прекорачио, то он предлаже, да
скупштина изрази управном одбору не-
годовање.

Аћим Радошевић предлаже, да се
„Матица“ пресели у своју кућу а не да
се сељака из једног у други стан.

Др. Михајило Полит оштро прекорав
управни одбор због тога некоректног по-
стука и наглашује, да управни одбор не
смје тјерати самовољу ни по свом жељу
радити, него вршити закључке скупштине,
но за сада у овој ствари предлаже, да
управни одбор у своје вријеме теме доне-
се нов предлог.

Љуба Стефановић позивава управни
одбор.

Петар Попадић је за то, да се „Ма-
тица“ сели у своју кућу.

Др. Стеван Малешевић потпомаже
предлог дра Полита, да управни одбор
поднесе нов предлог у тој ствари, па при
томе констатује, да се одбор заиста огри-
јенио о своју дужност и ако у доброј
намјери, да се не оштети друштвена бла-
гајна.

Др. Полит примјећује, да је биле
дужност управног одбора, да се пред скуп-
штиним извини, зашто није пенуио закључ-
чак скупштинеки, да каже тешкоће и пре-
преке, које су му сметале а не смје дје-
лати, као да је он над скупштином, а стога
сада нека ради, да се препреке уклоне па
нека се сели у своју кућу.

Стеван Симоновић остаје при своме,
да се изрази негодовање управном одбору.
Скупштина прима предлог дра Поли-

ружним шогавцем, а богме неки и да
га туку, но стан да видиш, наш ти се
Новак осврне, те једнога, те другога,
па све редом расћера и избјеје. Тако
други, тако трећи дан док се разнесе
глас, да Новак нико ништа не може.
Новак сваки дан све јачи и бољи,
почне на посљетку сам собом да живи,
одметне се и пође у врх Дебелака, у
оној истој пећини пред којом је нашао
ону жену те снаше, и ту се настани,
одакле је послје излијетао и хајду-
ковао по свјема крајевима српства,
те стекао међу српским народом име
пајславнијега народног хајдука, о које
му и мноштво народних пјесама има.

На посљетку, народна прича до-
даје његовој величини и снаги још и
то, да је са врх Дебелака испред сво-
је пећине дозивао чак у Црмницу, има
5 сати хода, да му донесе вина.

Обазрујући се још један пут на
ову спомена достојну старину наших
витешких предака, о којој је до сад
мало ко знао, а још мање на њу до-
лазно, повраћамо се на питање: за
што је служила ова тврђава и за што
ли је могла служити?

Ајде дакле да завримо мало у
историју не би ли нам она на ово пи-
тање могла одговорити. Од половине
XV. вијека Турци се у Јеврони толи-
ко омањали, да је скоро све пало на
његову милост и немилост. Побједивши
на истоку Персију и узевши цијелу
западну Азију, турски султани намје-
стише своју престоницу у Цариграду.
Посље тога Мореа, Кинар, Кандија и
сва друга острва у Архипелагу надо-

та, да се имају тешкоће отклонити и када
се отклоне да се „Матица“ у своју кућу
усели.

Петар Попадић предлаже, да се у
правни одбор упуту, да се на „Матици“
изложи табла, на којој ће се моћи читати
званични часови а то чини се тога, што је
било много случајева, да су неки људи по
више пута у разво доба у „Матицу“ до-
лазили и гдјегде никог нијеу наилазили,
тиме се у многоме шкоди заводу а и пар-
тајама, које морају са стране по више
пута да долазе да кога нађу и плате ин-
терес.

Др. Полит потпомажући предлог По-
падићев вели, да се заиста углед завода
квари тиме, када ко званичника тражи у
званично вријеме у звању, па га нема. Та
и сами адвокати морају да чекају у изви-
сно доба на партијае, а стога треба пре-
цизно званичне часове одредити и званич-
ницима наложити, да они морају допунет од
председника или управног одбора искати
и да га не смију прекорачити.

А. Хадић вели, да је тако и до сада
било, али богме кад неке партијае дођу у
6 сата у јутру, не може се од званичника
тражити, да им и у то доба на услузи
буду.

Др. Илија Огњановић моли Попадића,
да свој предлог као такав тргне натраг јер је
заиста срамота, да ми послје 60 година-
њег живота матичиног тек сада долазимо
на ту наметну мисао, да треба одредити
и уредити званичне часове. Званични ча-
сови су већ у статистику одређени, само их
се треба придржавати.

Др. Стеван Малешевић је за то, да
се управни одбор упуту да изрази норма-
тив, у коме ће тачно бити објележена
права и дужности званичника.

Миша Димитријевић је за то, да се
у нормативу теме уједно означе и то,
ко је послје председника у „Матици“
најстарији, ко ће да заступа друштво у
одеуству председниково и да одржава
дисциплину и ред. То је врло нужно а не
може никоме противно бити.

Др. Полит усваја предлог Малеше-
вићев али пошто већ имамо у статистику
правила, то нека скупштина изрече, да се
оне наредбе тамо у погледу званичних
часова и дисциплине поштравају.

Др. Малешевић вели, да се у првој
сједници управног одбора изрази норма-
тив по коме ће се до скупштине дјелати
и који ће се тада подврћи ревизији. —
Прима се предлог дра Малешевића.

Јован Максимовић философ, питомца
Костићев, моли, да му се код министар-
ства изрази, да може наставити науку
своје па ком од аустријских свучилишта.
— Молба се упућује књижевно одјељењу.

Јаша Томић предлаже, да се управни
одбор упуту, да створи норматив за би-
блиотеку матичину, која за сада никако
није у реду. Правила треба да су строга
за библиотеку а особито ваља да се чу-
вају новији српски списи.

А. Хадић изјављује, да је књижевни
одбор већ упуту један мањи одбор да
изрази статут за библиотеку.

Миша Димитријевић држи, да у нор-

пе пред непријатељем. Паде и Кроја
са смрћу свог јединог браниоца Ђор-
ђа Кастриота или Скендербега. Мље-
чићи предаше Турцима Скадар. Зау-
зеше они и обале Далмације; продр-
јеше у Боку до Рисна и Новога. Ду-
бровник и неки дпо приморја бившег
под млетачком републиком оставише
Турци због тога, што је за њих било
корисније узимати од њих готови но-
вац, по сами држати флоту и запимати
се трговином. Од српских земаља није
остао слободан ни један комадић, без
Зете. Па и они Срби, који живише
преко Дунава, у средњим Јевропе, и
они морадоше подлећи турском јар-
му. Полумјесец је сјао већ и пред
вратима св. Марка, а цио предјел из-
међу ријека Сучаве (Isonzo) и Таља-
менте лежаше у пепелу и рушевинама.

Противу ове силе у Јеврони није
нико ни мислио за отпор; све се је
покоравало или уклањало. У таквом
положају, са свију страна окољен
Турцима, а остављен од цијелога сви-
јета, једини Иван-бег не клонива ду-
хом, но се све спрема за борбу —
очајничку борбу. Он напушта питому
и равну Зету, па посљетку напушта
Турцима и своју престоницу, Јабљак,
а завукује се у крш, у јаде, и ту он остао.

Ни одкле, ни јединог гласа уче-
шћа, ни одкле утјехе, а ни одкле
јединог прамичка надежде. „Тужан
сирак без ниђе никога“. Но с њим
је Бог; и он се надао само у Бога и
у своју гвоздену вољу и јуначка прса
својих храбријех Црногораца. Тада
је он мисао: „Попуштанијем божијем
заради сјрђишени монх изгнаниу ми

мативу за званичнике мора бити спомена
и о библиотеци, а тога нека се споји са
оним нормативом о званичницима, а нагла-
шује, да особито ваља чувати повремено
српске листове који се лако губе а доцније
тешко скупљају.

Др. Малешевић потпомаже тај пред-
лог.

Прима се.

Паја Андријевић поново предлаже, да
се члан Лазар Рајин из друштва исклучи.
Пошто је још прије подне ријешено,
да се Л. Рајину изрази негодовање, а о
једном предмету не може скупштина два
рјешења донијети, — то се прелази на
даљи рад.

Петар Попадић вели, да је пређашњих
година бирала скупштина чланове књи-
жевног одјељења а од двије три године
амо тога нема, за то он предлаже, да се
и то ставља скупштини у будуће на днев-
ни ред.

А. Хадић изјављује, да чланови књи-
жевног одјељења могу бити само они књи-
жевници, који су потпуно таксу за члан-
ство платили, како пак тога нема пошљед-
њих година, то књижевно одјељење, коме
припада право предлагања чланова својих,
није могло то до сада учинити.

Председник др. Лаза Стојановић пред-
лаже: дра Љуб. Радивојевића, дра Илију
Вучетића, Мишу Димитријевића, Филипа
Оберкнежевића, дра И. Огњановића, Сте-
вана Лекића, Александра Сандића, Милана
Андрића, Љубу Стефановића и Петру По-
падића, да потпишу скупштинеки записник.
— Прима се.

Пошто је тиме дневни ред исцрпен,
председник се захвали члановима на труду
и доброј вољи и затвори сједницу.

Чланови се уз усклик „живио пред-
седник разилазе.

Црногорско Поморство.

Оци њ, 6 септембра. — Ове неђеље
имали смо за прве два дана вјетрове од
II. кв. са мало кише, а пошљедње четири
дана имали смо вјетрове од IV. кв.
Барометар 75-8.

Доједрише:

Траб. прн. „Априлије“, тон. 16, кап.
А. Мухоја, из Драча.

Траб. прн. „Софија“, тон. 24, кап.
Б. Бузук, из Св. Николе.

Одједрише:

Траб. прн. „Априлије“, тон. 16, кап.
А. Мухоја, за Ријеку.

Траб. прн. „Софија“, тон. 24, кап.
Бет Бузук, за Бар.

Пар. аус. уг. „Јонио“, тон. 424, кап.
Б. Косовић, из Медове, дође уредно и
пошто искрца неколико путника и тргови-
не пројужи своју пловидбу за Бар.

Пар. аус. уг. „Фиуме“, тон. 420, кап.
С. Збунга, из Бара и пошто искрца уре-
дно неколико трговине и путника пројужи
своју пловидбу пут Медове.

бившу от мого отечевства изманљ-
ским царем султаном Мехмедом,
и же многа царства прија и
многе царе побједи, и нико же
ему супротивити се може.“

Дакле он је уступао пред он-
јем који многа царства заузео и многе
царе побједи, и коме нико није био
у стању да се противи; — ипак Иван-
бег ни ту ни потпуно не уступи.

С једне стране он гради цркве и
манастире у име св. Богородице и под
њеним светим кровом није се бојао
стајати и саградити дивни дворца,
којему су се тада дивили; а с друге
стране тврди овај свети крш градови-
ма и шанцима. Град на Ободу и град
на Соколу, то су највећи били; а било
је још неколико помалих градића и
шанчева као на Градцу, на Вељој-Гори
и по другим главицама, тако да је сваки
улазак међу овим кршима затиснут био.

То није била припрема за одбра-
ну на један часак, но је била за борбу
на вјекове.

Онај дакле који је тако радно,
задахнут је био духом непобједимости
и хвала буди пресветој Богородици,
његов је непобједим дух и до сада
све остао међу овим витешким крши-
ма, како у његове дичне наследнице
тако исто и у храбре Црногорце, и
остаће

Иван град је на Соколу више
стотина година стојао на страх непри-
јатељима, док је био са свим напуштен.
Разрушен је Цуман паном Туркили-
ћем 1714 г. кад у њему није нико
стојао.

Бар, 6 септембра. — Ове недеље за прве четири дана имали смо јужне вјетрове умјерене и кишу а остале дане сјеверозападне вјетрове тихе и умјерене, ведро небо и море узбуркано.

Барометар 76.3, стање температуре Р. 23.

Доједрише и одједрише:

Пар. лојда „Јонив“, тон. 424, кап. Е. Лева, из Оциња, крчат, за Будву.

Пар. лојда „Фиуме“, тон. 424, кап. Збутега, из Будве, крчат за Оцињ.

Траб. при. „Софија“, тон. 24, кап. Б. Бузук, из Оциња празан, за Бар крчат животиње.

ПАМЕТАР

31 мјесец Септембар.

1. септ. 1566. преда се Була, коју су Турци били опсејли 4 јула, Пертев паша другоме везиру, херцеговачкој потурици.

2. септ. 1031. умре Имбро, син св. Стефана, првога мађарског краља. Ожељен је био ћерком хрватског краља.

3. (15) септ. 1862. (прије 25 година) у вече ужички Турци нападну мучки на српску стражу у Ужицу, која је била постављена у договору са турским комесарем Ахмед бегом. Пушкарање међу Србијама и Турцима трајало је до сјутра прије подне 10 сати, и у тој гунгули погине 7 Срба и рани их се 27.

4. (15) септ. 1793. стражмиштор (наредник) Миливојевић од српско-славонских граничарских пицара (стријелаца) побије у преводници многе Французе код Картра у Болгији, први је улегио у град Менен, гдје је такођер многе Французе побио.

5. (17) септ. 1862. (прије 25 година) Русија протестује у Цариграду противу грабења друма преко Црне Горе (у смислу уговора о миру између Црне Горе и Турене). И остале велике државе заузимају се у том смислу код порте, која најпослије одустале од тога грабења.

6. (18) септ. 1770. бечка влада изда тако звани илирски регуламент, којим је хтјела да уреди црквене и просвјетне односе Срба у Хесарији; али Срби нијесу са тим регуламентом били задовољни, за то није ни ступио у живот.

7. (19) септ. 1808. према предлогу архимандрита Ђерасима Зелџа, изда Наполеон I, у Сенкледу декрет за уређење православне цркве у Далмацији да се постави епископ са платом од 15.000 динара; да се оснује семинарија са дотацијом од 15.000 динара; да се састане синод од 40 православних Далматинаца под предједништвом главног проведитора, који ће да поднесе предлог за уређење цркве, за боље уређење парохија и за подмиривање троникова, од којих половиноу даваће држава. Због ратних времена није се могла семинарија да оствари.

8. (20) септ. 1830. постане барон Тодор Милутиновић Вишњегорским подмаршалом (фелдмаршалјантантом) у Карловцу.

9. (21) септ. 1772. роди се у Баји Алим Вујић, српски писац и први који је приређивао у Срба позоришне представе.

10. (22) септ. 1862. (прије 25 година) министар Илија Гараџини и турски комесар Али-беј потпишу у Биограду протокол, да се ужички град, сходно закључењу јевронске конференције, без одлагања раскопа, а долје да се у Босну иселе. Тако и буде.

11. (22) септ. 1751. Марија Терезија изда резолуцију, којом се заводи дворска депутација in Banaticis et Illyricis quoad religiosa et spiritualia илирскога (српскога православног) народа. За предједника овом дворском звању за српске ствари би постављен барон Бартешија.

12. (22) септ. 1695. крвава битка код Дугоша у Банату међу Хесарским Генералом Ветераном, који је имао 6.000 војника, и 30.000 Турака, који предводио главом еулатан. Хесарска војска би преполовљена, Ветерани побјегоше; српски оборкапетан Антоије донаде ронства, али га некуни влашки кнез. Турци за тим на јурпш узеше Дугош и Карансепи.

13. (25) септ. 1862. (прије 25 година) умре у Љубљани бискуп Сломшек, словачки родољуб.

14. септ. 1452. зотски велмуша Стефан Црнојевић потуче војводу Алтомана, кога је на њега послао деспот Ђурађ I. Бранковић, јер се Црнојевић био сложио и везао са Млечићима, и за то су му Млечићи дали златотканицу и 200 дуката.

15. (27) септ. 1853. издаде се у Србији закон о устројству гимназија и биоградског лицеја.

16. (26) септ. 1693. Турци на неколико лађа пријећу Дунав код Карловаца, нападну на 40 раџици (српских) коњаника, који су били код Кобиља, и неколико их носијеку.

17. (29) септ. 1862. (прије 25 година) убије се у Скадру Мехмед паша, који је цете године послје крвавих бојева добио ријеку Црнојеваћа.

18. (30) септ. 1813. Црногорци и Приморци освоје француске батерије на Росамаси 4 тона, те је англиска флота под командом капетана Хоста могла ући у которски залив.

19. (30) септ. 1745. Карловачки и градински граничари са славонским пачдурима продру код Сара у Чешкој у табор пруски, опљачкају га заједно са шатором Фридриха II. и силно благо ту задобију. Ово је пруском краљу било врло мило, јер међу тим нијесу му Срби сметали, те је одсудно побио аустријску и саску војску од 32.000 момака са својих 19.000, па је тако могао да без даље нитете оде из Чешке у Саску.

20. (30) септ. 1687. (прије 200 год.) отму Млечићи од Турака Нови (у горњој Далмацији) послје 30 дана опсаде. Млечиће је предводио генерал Корнато и с њим су били многи Приморци. У помоћ Новоме дошао је босански везир са херцеговачким Хасан бегом, али бине разбитени, погине сам бег Бошњак и преко 300 Турака. Хришћани добише 9 барјака. Турци и Новијани одоше у Арбању и тамо се населише.

21. септ. (2 окт.) 1751. Марија Терезија изда рескрипт, да се у Банату од војничке управе одијели политична администрација и овом пошљедњом да управља илирска (српска) дворска депутација, која је установљена рескриптом од 11 (22) септ. 1751.

22. септ. 597. преко 100.000 Авара, Бугара и Словена ударише на Солун и бише га 7 дана, али се Солун одбрани.

23. септ. 867. по што је убио нијапога цара Михаила III., сједне на грчки царски пријесто Василије Маџедонац, Словени из једнога села код Дренопоља. Маџедонац је назван за то, што су гада Византинци често узимали у Маџедонију и Тракију. Са Василијем завлада у Цариграду славенска династија за 200 година.

24. септ. (6 окт.) 1862. (прије 25 г.) покваре у Биограду барикаде, које су били подигли, кад је Амир паша са бедема градских љубардоа варопи.

25. септ. (7 окт.) 1862. (прије 25 г.) умре у Новоме Саду Јован Трапачић, који је велико своје имање оставио на стипендије православним ђацима Србима, а неке стипендије оставио је за православне Влахе из Ердеља.

26. септ. (8 окт.) 1852. умре у Јагодини Милета Радојковић, прво највиши кнез, за тим државни савјетник а послје предједник државног савјета. Био је добар јунак у устанку Карађорђевићу и Милошеву. У буни 1835 год., која је пропала без крви и пољему се прозвала Милетина буна, стајао је он на челу незадовољника против Кнеза Милоша.

27. септ. (8 окт.) 1789. предаду Турци Биоград Хесарском Генералу Лаудону. 6000 турских војника и 5000 ерлија одоше слободни. У Биограду добише Хесаревци 361 тон и 34 авантона. У опсади су учествовали 1350 граничара Брођана и стријелци славонских граничара. За Биоградом преда се Хесаревцима Смедерево и Пожаревац.

28. септ. (8 окт.) 1687. (прије 200 година) би погубљен велики везир Сулејман паша Ајнеџа. Био је син хришћанских родитеља у Босни. Био је лукав и впао је варати, за то су га прозвали Ајнеџи (варалица). Иначе вриједан човек, мудар политик и државник, који се добро разумијевао у администрацији и рату. Г. 1676. био је хаја великога везира Ахмед паше Турпачића и као такав потпирио је устанак у Мађарској. За тим постане врховни царски коњушар, а 1683. г. постане везиром и кајмакком у Стамболу. Г. 1684. био је сарашер у рату противу Пољака и разбио их је код Бабатага; за то је од султана добио љурак и сабљу; г. 1685. побједи краља пољскога Собјескога код Бојана, гдје 6000 Пољака погине и 500 Козака би заробљено. 14. (24) дец. 1685. постане великим везиром. Погубљен је због несрећна рата у Мађарској. Млетачки посланик у Цариграду овако се изражава о овој српској потурици: Questo Solimano il più fallace, ma pratico del governo; questo verito è un gran diavolo politico, uomo piuto e fallace, sa ben dare buone parole... mai non è stato un politico vezir come questo.

28 септ. (10 окт.) 1837. (прије 50 г.) умре од каије сплетски бискуп Павле Климента Качић — Милошић, српски писац. Родио се 19. (29) нов. 1784. у Мађарској. Бискупом постао је 1829 г. Превео је римски Требник, посланице св. Павла, катихетику, науку пасторалну и т. д.

29 септ. 1370. велики пожар опусте Дубровник. Дубровчани хтједоше да оставе свој град и да се преселе у Калабрију, гдје је неапољски краљ за нов град већ био и мјесто назначио. Племци од куће Вукашиновића (Volcasso) задржа са великим својим жртвама остале племиће, да се не раселе.

30 септ. 1829. (1. реби—ел—амера 1245) 15 дана по закључењу мира у Дренопољу, пошаље Махмуд II. ферман, којим паша и мули београдском саопштава, да у

смислу акерманског уговора имају важити српски захтјеви.

Септ. 1687. (прије 200 година) би погубљен Реден ага, везирски кајмакам, босанска потурица. Био је прво шатир (лакај) босанске потурице везира Сулејман паше Ајнеџије, а послје је био капиди баша (врховни коморник) султанов.

Септ. 1862. почетком (друге половине) ребил-евела 1279. — прије 25 година) взнао је султанов ферман, којим се на основу закључка јевронске конференције од 23 августа (4 септ.) наређује иселење свију Турака у Србији изван градова настањених, као и рушење тврђиње Сокола и Ужица.

Септ. 1862. (прије 25 година) Рудолф Веселић (Фрелих) сам се удави у језеру Монди у горњој Аустрији. Написао је речник илирског (српског) и њемачког језика, илирску граматику за Србе.

С. Н.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Грозан случај.) Назад три мјесеца дана, шкорниом је, због ненажње у Луштици (Боки Которској), отровала матер два своја сина.

Тај грозни случај десно се овим начином:

Једног јутра, као обично, зготови матер својој дјечи прије поласка њина у школу, кафу. Дјеца попију кафу, затим узму своје књиге и пољубивши матер своју у руку, олу у школу.

Идући путем к школи, обојица се жалаху својим друговима да онајају слабоет у животу и да им се тужи.

Кад су ушли у школу, сасвијем су се од слабоети у лицу промијенили били, тако, да су им се и сами њини садругови чудили.

Не потраја дуго, обојица клону главама на школским еканијама и умру.

Учитељ и ђаци зачуђени шта се тој дјечи тако напрасно догоди, узму мртву дјечу и однесу њиној кући. Јадна матер њина да свисне од жалости. У једном тренутку кућа би дупке пуна народа. У исто вријеме стигну и љекари те стану распитивати матер њину, шта им је тога јутра

дала за јело. Она сирота покаже све по реду како је било. Йекари нареде да се одма донесе кафено посуђе, што би и учињено. Кад шта ће видјети у кафеном суду, у ком се кафа готовила за ту дјечу, — шкорнија мртва и друго ништа.

Случајно ушла шкорнија у кафени суду, врх ње матер зготовила дјечи кафу и том се отрованом кафом дјеца отровала.

Ово нека у будуће служи за науку свима материма, да добро пазе на чистоту кутњег посуђа.

Ђ. Перовић.

Порукe уредништва и администрације.

Г. Емилу Кокчићу, у Руми. — Због невидовне промјене у замјени уредника забацила се била случајно пријава из Котора о вашој претплати. Зато су вам се послали накнадно сви бројеви, а ради закључења молимо да нас извините.

Г. Југу Југовићу Јелинку, Гривенбројх (Берманија) — Ми смо вам највијек слази амт нову адресу, одмах тек сте нам је пријавили, што што смо вам објавили и писмом. — Дужни вам вијесте ништа, на против, да се нијесте преселили у Ђемачку, били бисмо дужни ми вама 1 фр. а. пр. Овако смо пак тамам намирени.

Г. Шобајићу, Никшић. — Хвала нам на дијелом прилогу. Јављамо вам да ћемо га, што се прије буде могло, почети штампати у наш Листак.

На знање.

Имам на продају употребљаваних марака сваке врсте

Свега 12.804 комада и то:

Црногорских	700
Руских	3.800
Српских	3.400
Бугарских	537
Турских	763
Румунских	950
Аустро-Угарских	2.100
И других сваковрсних	550

Ко би желио купити све или ма коју од ових врста, нека се изволу обратити цијеном, по којој би их платио.

Цетиње, 14 августа 1887.

Митар Перовић.

ОГЛАСИ.

„АЦИЈЕНДА“

ДРУШТВО АУСТРО-ФРАНЦУСКО ЗА ОСИГУРАВАЊЕ ПРОТИВ ЕЛЕМЕНТАРНИХ И НЕВИДЉИВИХ СЛУЧАЈЕВА.

Допуштено и одобрено од високе владе Књажевине Црне Горе.

„Ацијенда“ осигурава против несрећа од ватре, од грома, за куће, магацине, дућане и друге зграде, исто шокљетства и ствари налазеће се у истима.

За обавјештаје о условима и ојени осигуравања обратити се на ниже означене Агенције.

Агенти су друштва:

- На Цетињу, Ријеци и Његушу г. Јован Пипер,
- У Подгорици г. Ђорђе Гвозденовић
- „ Никшићу г. Димитрије Ђобовић,
- „ Бару - Пристану г. Јован Ђокић,
- „ Оцињу г. Лоренцо Пици.

Штете плаћеке:

Друштво је исплатило у 1886 години ф. 2.296.010.02.
„ „ „ „ 1882-1885 год. ф. 7.338.171.25.
Свега ф. 9.934.181.27.

СИГУРНУ ЗАРАДУ,

БЕЗ КАПИТАЛА И БЕЗ РИЗИКА, нуди једна пештанска банкарска кућа поузданим особама, који би хтјели да се приме продаје аустро-угарских државних карата и рента, на оброчну отплату. У мало труда може се зарадити мјесечно 200 до 600 франка.
Понуде ваља послати администрацији новине „Oesterr. ung. Verlosungs-Zeitung, Budapest, Hatvanergasse, 18.“